Guttmann Robert

Kategorie: Biografie

Ur. 20 kwietnia 1880 r. w Pradze. Studiował w Akademii Malarstwa w Pradze, przerwał jednak studia przed ich zakończeniem i wędrował po Europie z teczką malarską pod pachą. Jego groteskowy wygląd: zawsze nosił aksamitny surdut, beret, jaskrawo zielony krawat La Valliere[1], rzucający się w oczy kwiat w dziurce od guzika, sprawiał, że stawał się popularny, gdziekolwiek się pojawił. W Pradze był postacią tak znaną, jak i lubianą. Kontakty ze światem żydowskim nawiązywał na kongresach syjonistycznych. Przybywał zwykle do tych miejsc pieszo, odwiedzając po drodze miasta zamieszkiwane przez ludność żydowską. Na życie zarabiał, sprzedając szkice i portrety kreślone ołówkiem, które były pożądane bardziej ze względu na osobliwość niż na artystyczną jakość. Częściowo G żył też z drobnej, wypłacanej miesięcznie renty, którą mu przyznali jego bracia, prascy kupcy. Ze względu na niefrasobliwe usposobienie, bezpretensjonalność i błazeńską figurę, która wywoływała na ulicy i w towarzystwie uśmiech zaskoczenia, zdziwienia i ironicznie zabarwionego współczucia, przyjmowany był wszędzie z przychylnością. Po przybyciu pierwszym praskim transportem do getta naturalnie nie mógł kontynuować swego zwykłe- go sposobu bycia. Jego i tak już osłabione ciało nie wytrzymało trudów życia obozowego. W pierwszych miesiącach po wsiedleniu głód był szczególnie dotkliwy. Nic dziwnego, że taka osobowość w stosunkowo krótkim czasie wpadła w pułapki getta – Robert Guttmann zmarł już 14 marca 1942 r. Malarz M. Brauner (vide) utrwalił jego postać w portrecie namalowanym zamaszystym, mocnym pędzlem. Jest on w posiadaniu Borucha Praszkiera.

Oskar Rosenfeld

Według oficjalnej biografii urodził się w miejscowości Sušice (Czechy). W 1895 r. rodzi- na zamieszkała w Pradze, gdzie Robert rozpoczął naukę w szkole handlowej. Malarstwa uczył się u Aloisa Kirniga, znanego pejzażysty. Chciał zostać kantorem w synagodze i był aktywny w organizacjach sportowych Makabi i Bar Kochba. Po

zapoznaniu się z pracą Teodora Herzla „Der Judenstaat” stał się gorącym zwolennikiem syjonizmu. W 1897 r. pieszo dotarł na pierwszy kongres syjonistyczny w Bazylei, sprzedając po drodze swoje prace. Piesze pielgrzymki na kolejne kongresy odbywał aż do 1925 r. Wiele podróżował, zarówno po Czechosłowacji, jak i zagranicę: do Francji, Austrii, Niemczech i Belgii. Serię swoich prac zadedykował prezydentowi Masarykowi. W 1928 r. odbyła się pierwsza wystawa zbiorowa prac Guttmanna. Malarz nie posiadał mieszkania ani pracowni, na koszt gminy żydowskiej mieszkał w przytułku dla ubogich. Ostatnie lata przed wojną spędził przesiadując w kawiarniach i barach, utrzymując się ze sprzedaży rysunków. Jego karykatury i reprodukcje obrazów publikowano w gazetach praskich („Prager Tagblatt”, „Bohemia” i „Prager Presse”). Często stawał się bohaterem prasowych doniesień z po- wodu swojego niekonwencjonalnego zachowania i ubioru. W 1932 r. Artur Heller opublikował poświęconą mu monografię. W Muzeum Żydowskim w Pradze zachowało się kilka jego prac, pochodzących z lat 1939–1941. Malarstwo Guttmanna można określić jako naiwny realizm.

Przypisy

1 Krawat Lavalliere – szeroki krawat z muślinu lub jedwabiu wiązany pod szyją w kokardę.

Źródła

Encyklopedia, s. 86-87.

ŻDŁ, t. 4, s. 66; A. Heller, Guttmann. Eine psychologische Studie über den Maler Robert Guttmann, Praha-Smichov 1932,

Referencje

https://www.jewishmuseum.cz/novinky/273-150/visit-our-new-exhibition-at-the-robert-guttmann-gallery/

Tagi

głód życie kulturalne Żydzi z Rzeszy i Protektoratu

Data aktualizacji: 07-11-2026

Data dodania: 19-04-2025